

БРЫЛЕНСКІ летапіс

ІНФАРМАЦЫЙНА - ГРАМАДСКІ БЮЛЕТЭНЬ

№ 23 (42)
лістапад
2007 г.

Выдаецца
3 мая 2006 г.

Галіна Ягораўна Рамашкевіч і яблык пажадання.

З юбілеем!

Віжшуем!

З Днем нараджэння! У лістападзе нарадзіліся:

- 3 - Міхаіл Віктаравіч Халмоў
- 8 - Аляксандар Анатольевіч Гаманкоў
- 9 - Леанід Андрэевіч Баранаў
- 9 - Міхаіл Васільевіч Дзятлікаў
- 11 - Валянцін Васільевіч Какоўка
- 11 - Канстанцін Генадзьевіч Пшанічны
- 13 - Анатоль Нікандравіч Гудалаў
- 14 - Таццяна Максімаўна Парфененка
- 16 - Анастасія Іванаўна Волкова
- 16 - Любоў Іванаўна Малдаванава
- 16 - Людміла Васільеўна Шыпіцына
- 16 - Карына Міхайлаўна Паршнёва
- 17 - Ганна Кузьмінічна Гарнастаева
- 18 - Ніла Іванаўна Майсцер
- 20 - Міхаіл Віктаравіч Куляшоў
- 20 - Раіса Рыгораўна Елістратава
- 24 - Алена Леанідаўна Шыбакова
- 25 - Антаніна Аляксандраўна Шынкарова
- 25 - Валянціна Елісеёўна Куляшова
- 25 - Сяргей Мікалаеўіч Ермалаеў

90 год таму, у кастрычніку 1917-га, адбылася падзея, якая ўскالыхнула XX стагоддзе. Сёння "Брылеўскі летапіс" не будзе аналізаваць вытокі і наступствы той гістарычнай з'явы, а на некалькі імгненняў вернецца ў мінулай...

ОКТЯБРЬСКАЯ РЕВОЛЮЦІЯ

Россия, Петроград,
25 октября 1917 года.
Сквозь окна роскошной квартиры на Невском проспекте с улицы доносятся шум, выстрелы. Старая графиня -- внучка знаменитого декабриста -- посыпает горничную узнатъ -- что там происходит. Через пол-часа та возвращается и сообщает:
 -- Барыня, там революция!
 -- И чего же революционеры хотят?
 -- Они хотят, чтобы не было богатых.
 -- Странно... А мой дедушка мечтал, чтобы не было бедных.

Святы ў лістападзе

1 ноября
День всех святых

2 ноября
День поминовения усопших (Дзяды)

Два первых ноябрьских дня в католической церкви посвящены памяти усопших - День всех святых (1 ноября) и День поминовения усопших (2 ноября).

11 ноября
День святого Мартина

Основу легенды составляет сказание о том, как однажды легион, в котором служил Мартин, приблизился к французскому городу Амис.

Была осень, в поле свистел, завывал резкий холодный ветер. Солдаты мечтали о тёплом очаге и ускорили шаг. Вот они уже вошли в городские ворота. Воины не заметили сидевшего у городских ворот старого, полуобнажённого человека. От холода и голода он стучал зубами и дрожащим голосом просил о маленькой милостыни. Но солдаты проходили мимо него твёрдыми и быстрыми шагами. Мартин, возглавлявший свой легион, сидел на коне в богато украшенной, длинной красной нацидке. Когда он увидел нищего, то остановил легион и достал меч. Солдаты не поняли, в чём дело. А Мартин взялся левой рукой за свою красную нацидку и острым мечом отрезал её половину и бросил её в руки нищего. После этого он достал из сумки хлеб и отдал его нищему. С тех пор Святой Мартин считается покровителем бедняков, солдат, сукноделов, домашних животных и птиц, а также альпийских пастухов.

21 ноября
День Архистратига Божия Михаила

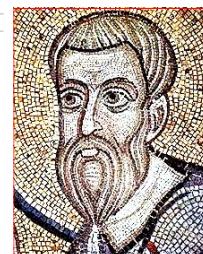
Празднование Собора Архистратига Божия Михаила и прочих Небесных Сил бесплотных установлено в начале IV века. Совершается праздник в ноябре - девятом месяце от марта в соответствии с числом 9-ти чинов Ангельских.

Чины ангельские разделяются на три иерархии - высшую, среднюю и низшую. Каждую иерархию составляет три чина. В высшую иерархию входят Серафимы, Херувимы и Престолы. Среднюю ангельскую иерархию составляют три чина -- Господства, Силы и Власти. В низшую иерархию входят три чина -- Начала, Архангелы и Ангелы. Все чины Небесных Сил носят общее название Ангелов. Над всеми девятью чинами поставлен Господом Святой Архистратиг Михаил (имя его в переводе с еврейского - «кто как Бог»). С древних времён прославлен своими чудесами Архангел Михаил на Руси. На иконах Михаил попирает ногами диавола, в левой руке держит зелёную финиковую ветвь, а в правой - копьё.

26 ноября
День Святителя Иоанна Златоуста

Святитель Иоанн Златоуст, архиепископ Константинопольский -- один из трёх Вселенских святителей, вместе со святителями Василием Великим и Григорием Богословом. Святой Иоанн был блестящим проповедником, и за редкий дар Боговдохновенного слова получил от паствы наименование «Златоуст».

29 ноября
День Святого Апостола и евангелиста Матфея

Святой Апостол и евангелист Матфей принадлежит к числу 12-ти апостолов. Он был братом Апостола Иакова Алфеева и до своего призыва в апостольский чин был Галилейским мытарем, т.е. сборщиком податей. После призыва Господом он, оставив всё, последовал за Спасителем. Через 8 лет по вознесении Господа Матфей написал Евангелие и передал его Апостолу Иакову, брату Господню.

30 ноября
День Святого Андрея

Святой Андрей - брат святого Петра и один из 12 апостолов Христы (первый его ученик - Первозванный). Андрей, как считается, принял мученическую смерть в г.Патры в Греции. Приговорённый к смертной казни, он обратился к римским властям не распинать его на таком же по форме кресте, как том, на котором был распят Христос. И Святой Андрей принял смерть на сложенном из двух брёвен косом кресте, который впоследствии и стал его символом.

СВЯТА ЗАЛА

лістапада 2007 г. ў Брылеўскай школе-садзе адбыўся традыцыйны восеньскі баль. Вучні школы пад кірауніцтвам настаўніцы Тамары Фёдараўны Пруднікай старанна падрыхтавалі цікавую святочную праграму. Вершы пра восень межаваліся з рознастайнымі гульнямі, актыўны ўдзел у якіх прымалі не толькі самі дзеці, але і запрошаныя на свята бацькі. Гучалі песні, якія ўдзельнікам дапамаглі падрыхтаваць дырэктар Брылеўскага СДК Мікалай Адамавіч Яцкоў і бібліятэкар Брылеўскай бібліятэкі Ала Міхайлаўна Яцкова. Цікава выглядала інсцэніроўка вядомай дзіцячай песні "Антошка". І вельмі добра гучалі кампліменты і светлыя пажаданні ў выглядзе своеасаблівага шлейфа да прыгожага чырвонага яблыка, што нетаропка плыў па кругу з рук у рукі...

Гэтае свята заўсёды вызначалася дабрынёй, шчырасцю і сардэчнасцю. Такім яно было і ў гэты сонечны восеньскі дзень.

Вольга МАЙБУРАВА.

Фотаздымкі Алы Яцковай і Мікалая Яцкова.

Восень -- Карына Бірукова.

Галіна Дзмітрыеўна Ятушка выказвае камплімент Аксане Міхайлаўне Кулаковай.

Учаканні пачастункаў.

Засікаўленасць...

Ляціць асенняў лісты...

тÓй вÓсені

"Як песня народа - неўміручы наш Колас!.."

Пад такой назвай 4 лістапада 2007 г. ў Брылеўскай бібліятэцы адбылася вечарына, прысвечаная 125-годдзю з дня нараджэння народнага паэта Беларусі Якуба Коласа. У літаратурна-музычнай кампазіцыі быў асветлены жыццёвы шлях Коласа, гучалі вершы беларускіх паэтаў, прысвечаныя яму. У аўтарскім выкананні Мікалая Яцкова прагучалі песні "На беразе тым" (верш С.Законікава) і "Чаканне" (верш К.Жука). А песні "Якуба Коласа радзіма" (верш Я.Хвалея) і "Па Нёмане на плыце" (верш Э.Акуліна) прагучалі ўпершыню. Цікавасць слухачоў выклікала 1-рублёвая грашовая банкнота царскіх часоў, -- менавіта такі рубель атрымаў ад таты ў падарунак будучы народны паэт за стварэнне свайго самага першага верша...

Слова Якуба Коласа жыве і будзе жыць.

A.C.

Слова пра народнага паэта.

Самы маленьki слухач - 4-месячны Антось Майбураў.

-- Вось ён - першы ганарар Коласа!

Зацікавіліся...

Ала Міхайлаўна Яцкова, Кацярына Валдоўская, Ганна Гулакова, Вольга і Антось Майбуравы, Аляксандр Бураев, Сяргей Малдаванак, Аляксей Паринёў і Мікалаі Адамавіч Яцкоў.

Тэхнічнае забяспечэнне - Юлія Яцкова.

30.10.2007 г.

В деревне Межисетки Могилёвского района на приусадебном участке местной жительницы обнаружен арсенал боеприпасов времён Великой Отечественной войны - здесь нашли 764 артиллерийских снаряда калибра 37 мм.

30.10.2007 г.

► Если уменьшить потребление соли до 5 г в сутки, то смертность от сердечно-сосудистых заболеваний упадёт на 16%, риск инсульта -- на 23%.

► Одиночество самым пагубным образом сказывается на здоровье человека. Такая жизнь связана с изменениями в деятельности генов, которые отвечают за воспаление в организме, ослабление иммунной системы и увеличение рисков вирусных инфекций, рака и сердечной болезни.

► Сахар способен убивать в буквальном смысле слова. Оказывается, диета с повышенным содержанием глюкозы ускоряет окислительные процессы на клеточном уровне и тем самым приводит к ускоренному старению клеток и преждевременной смерти.

Каб пазбегнуць памылак, неабходна набрацца вонкыту; каб набрацца вонкыту, трэба рабіць памылкі.

Лоурэнс Дж. Пітэр.

20.10.2007 г.

НЕ ЎСЯКАЕ ДРЭВА - ДРОВЫ

► Нарыхтоўкай дроў звычайна зайліся мужчыны. Лічылася, што той, хто раней за іншых трапіць у лес і ссячэ першае дрэва, у таго "жыццё будзе цяпляйшым і багацейшым".

► Катэгарычна забаранялася сячы дровы пасля заходу сонца.

► Забаранялася калоць дровы ці складаць іх на парозе хаты.

► Месца, дзе секлі і захоўвалі дровы, лічылася "нячыстым", таму не імкнуліся заходзіць туды ўчачы.

► Цяжарнай жанчыне неабходна было пазбагаць месцаў, дзе пілуюць і сякуць дровы, бо, лічылася, дзіця можа нарадзіцца з рассечанымі вуснамі.

► Калі пераязджалі з адной хаты ў другую, то сядор рэчаў, якія першымі ўносілі ў новую хату, павінны быць і дровы са старога падворку. Першы раз печ у новай хаце распальвалі менавіта гэтымі дровамі.

► Па тым, як дровы гарэлі ў печы, прадказвалі надвор'е: гарача з трэскам -- чакай маразоў, дрэнна распальваюцца, шыпяць, дымяць -- чакай адлігі.

Старонку падрыхтавала бібліятэкар Брылеўскай сельскай бібліятэкі Ала ЯЦКОВА

Брылеўская бібліятэка інфармуе...

31.10.2007 г.

За январь-август 2007 г. в Могилёвском районе родилось 346 детей. За указанный период умерло 657 человек.

ПЬЯНСТВО ПЕРЕХОДИТ ПО НАСЛЕДСТВУ?

№ 44, 2007 г.

Для среднестатистического гражданина риск алкогольной зависимости составляет 5%. Если у него есть родственник первой степени родства (брать, отец), который болен зависимостью, то риск возрастает до 25%. Если же у него было два зависимых близких родственника (отец и брат), то риск уже 40%. И это говорит о том, что алкоголь ему лучше не пробовать. У женщин при тех же условиях риск приобрести зависимость ещё выше.

«Прошу принять меры к моему соседу Сидоркину. У него в хозяйстве есть жена, дети, два кабана, корова, и все они постоянно пьянствуют».

З НАТУРЫ. Лепі пехатой...

3.11.2007 г.

У новай чырвонай легка-вушцы едзем з райцэнтра ў вёску са старшынёй калгаса. Гутарым пра тоесёе, пра будучы ўраджай. Бачым, наперадзе ідзе бабулька Феня з кійком. Старшыня малады, на гэтай пасадзе толькі месяц, мясцовых усіх яшчэ не ведае. Кажу яму: «Прыпыніся. Дарай падвязем старога чалавека». Прыйніліся. Запрасілі ў машыну. Зручна ўсеўшыся, схаваўшы кіёк пад ногі, бабка Феня паківала галавой і сказала:

-- А ў нас навін поўна. Месяц таму прыслалі новага старшыню. Я яго яшчэ не бачыла. Ён у поле ці на междвор ні нагой, мужыкі кажуць, што дурань дурнем. Толькі сяде на сваю чырвоную машыну і ганяе на ёй цэлы дзень, пыл па вёсцы паднімае. Ці ж так можна? Адным словам, дурань дурнем...

Старшыня паварочваецца назад і кажа:

-- Гэта ж я -- новы старшыня!..
-- Ах, бациохны!... Ужо калі ты мяне падвозіш, то й добры?! Прыйні машыну! Я пехатой дайду!..

Вылезла з машыны і пайшла сцяжынкай да вёскі...
(Запісаў Констанцін Карнялюк).

Восеньскія Дзяды -- гэта філасофскі раздум, які ўздымаў чалавека над праблемамі будзённасці і пераносіў у прасторы Вечнасці.

Радаўніца заклікала нас наведваць магілы продкаў і наводзіць парадак там, каб заручыцца іх падтрымкай ва ўзгадаванні багатага ўраджаю. А на восеньскія Дзязы мы, сабраўшы новы ўраджай, павінны быў запрасіць прашчураў дадому -- падзяляцца здабыткамі сваёй карпатлівой працы...

Увечары, як толькі сцямнее, усе збраліся вакол святочнага стала. Старэйши сярод прысутных паварочваўся да покуці, чытаў малітву, затым становіўся тварам да парога і прамаўляў ці не самае незвычайнае запрашнне, звяртаючыся, бадай, да самых незвычайных гасцей:

"Святыя дзяды, хадзіце да нас!
 Святыя дзяды, завём вас,
 хадзіце да нас, ляціце да нас,
 чым толькі хата багата,
 што ёсьць тут -- я для вас ахвяраваў.
 Прыходзьце, дзяды,
 радзіце і старыя,
 і немаўляты, і малыя.
 І тыя, каму не к каму ісці,
 і тыя, хто ў гэтых мясцінах
 жываў, хлеба-солі ядаў.
 Да свайго стала, да свайго прыпеча
 хлеба-солі засытайце,
 каб было чым душу запоўніць:
 год ад году, век ад веку."

Настоятель Свято-Троицкого прихода протоіерей Андрэй Крутэлев отвечает на вопросы:

-- *Почему, скажите, многие умирают молодыми?*

-- По двум причинам. Когда человек уже достиг вершины своего духовного развития и готов к Царству Божию, и, наоборот, когда он становится всё хуже. Иногда ещё спрашивают: почему Господь забирает лучших? Потому что и там нужны хорошие работники. В Царствие Небесном не лежат на полянке, нюхая ромашки, а вымаливают свой род, посёлок, город, где жил этот человек, отодвигают какие-то нехорошие события, упрашают Господа, чтобы он вообще их отменил. В старину при наступлении беды люди шли крестным ходом с хоругвями и песнопениями на кладбище, служили там панихиды по умершим родственникам и просили у них помощи.

-- *Крест на могиле правильнее ставить в голове или в ногах?*

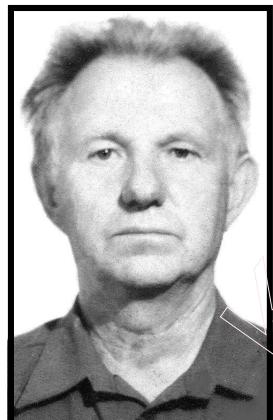
-- Нет разницы. В Западной Белоруссии ставят в голове, в России -- в ногах. На посмертную участь человека это не влияет. Нельзя согласиться с широко распространённым мнением, будто крест из камня придавливает умершего, ему будет трудно воскреснуть. Памятник с крестом -- это хорошее надгробие, только именно с крестом, а не со звездой.

-- *Что делать с вещами умершего? Говорят, их нельзя трогать на протяжении 40 дней.*

-- Наоборот, нужно сразу же раздать нуждающимся как жертву за усопшего и всех просить молиться о рабе Божием таком-то.

-- *Правда ли, что мы непременно встретимся с родными после смерти?*

-- Правда.

**Мікалай
Пятровіч
Арцёмаў
(1938-2007)**

4 лістапада 2007 г. на 70-м годзе жыцця памёр Мікалай Пятровіч Арцёмаў.

Ён нарадзіўся 8 студзеня 1938 года ў вёсцы Галабурды Шкловскага раёна і з дзяцінства прызвычайўся да самаадданай працы. Жыццёвым шляхом прывёў Мікалая Пятровіча на гарадскія абсягі, дзе ён усё сваё свядомае жыццё займаўся вельмі патрэбнай для людзей справай - працаўшоў вадзіцелем аўтобуса.

У 1962 годзе Мікалай Пятровіч назаўсёды звязаў свой лёс з брыліўскай зямлей, абраўшы шлюб з Надзеяй Данілаўнай Мяшковай і чынна ўвайшоўшы ў вялікую сям'ю Данілы Іванавіча Мяшкова. І на працягу 45 гадоў сям'я Арцё-

мавых сталела, мацавалася дзяцьцемі і ўнукамі, ідуучы сваім шляхам па нашаму непрадка-зальнаму жыццю. Мікалай Пятровіч заўсёды па-бацькоўску мудра ставіўся да сваёй сям'і, не шкадуючы ні сіл, ні сэрца дзеля таго, каб у родным доме ўсё было добра.

І ў самы першы лістападны зазімак ягонае жыццё спыніла свой вечны рух, -- і чисты першародны снег пабяліў рушнік апошняга шляху, па якім пайшоў Мікалай Пятровіч да сваіх маўклівых продкаў, пакінуўшы нам светлую памяць.

АДНАВЯСКОЎЦЫ.

